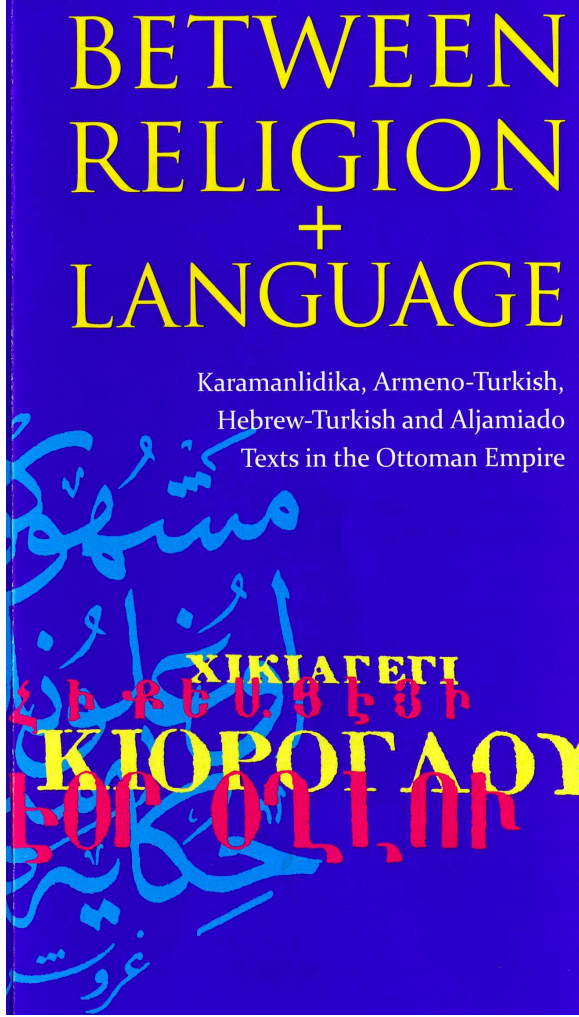

TÜRK DİLLERİ ARAŞTIRMALARI DİZİSİ: 48
NATIONAL HELLENIC RESEARCH FOUNDATION

**Turkish-Speaking Christians, Jews
and Greek-Speaking Muslims and
Catholics in the Ottoman Empire**

Offprint

 EREN

İstanbul 2011

Between Religion and Language:
Turkish-Speaking Christians, Jews
and Greek-Speaking Muslims and
Catholics in the Ottoman Empire

Edited by

Evangelia Balta and Mehmet Ölmez

Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi: 48
Yayımlayan: Mehmet Ölmez
E-mail: molmez@yildiz.edu.tr

© Evangelia Balta and Mehmet Ölmez

1st Printing: Istanbul, October 2011

Eren Yayıncılık Kitap Dağıtım Ltd. Şti
Tünel, İstiklal Cad. Sofyalı Sokak No. 34
34430 Beyoğlu - İstanbul, Türkiye
Tel.: +90 - (0) 212 - 252 05 60
Sertifika no: 18497

ISBN 978-975-6372-47-0

TDAD address

Mehmet Ölmez
Yıldız Teknik Üniversitesi
Fen-Ed Fak. T.D.E. Bölümü
Davutpaşa Yerleşim Birimi
34210 Esenler-İSTANBUL

Tel: (90.212) 383 44 47
tda_dizisi@yahoo.com

Printed at “Kitap Matbaası”
Davutpaşa Caddesi
No 123, Kat 1
Topkapı-İstanbul
Tel.: 90.212 482 99 10
Sertifika no: 16053

R.M. Dawkins ve Anadolu’da Rumca-Türkçe İlişkileri

Mehmet Ölmez

(İstanbul)

Anadoluda 100 Yıl Önce Çok Dillilik

Günümüz dünyasında tarihi tek dilliliğe dayanan bölgeler tarihi çok dilliliğe dayanan bölgelere göre çok azdır. Tek dilliliğe dayanan, ya da tek dilin tarih boyunca baskın olduğu bölgeler arasında kimi ada ülkeleri, yarımada ülkeleri öne çıkabilir. Bunların sayısı azdır. Ancak özellikle eski ticaret yolları üzerinde bulunan bölgeler çok dilliliğin merkezlerindendir. Buna en güzel örneklerden birisi ise eski kaynaklarda Kapadokya diye bilinen İç Anadolu bölgesi, çeşitli manastır ve kaya kiliselerinin bulunduğu Derinkuyu, Ihlara, Kayseri, Nevşehir çevresi örnek gösterilebilir. Kayseri’den Konya’ya uzanan tarihi İpek Yolu boyunca bugün çok sayıda Kervansaray buluruz: Saruhan, Alayhan, Ağzıkarahan, Sultan Hanı vb. İpek Yolu ticaretinin en önemli geçiş noktalarından birisi olan bölgede, Kayseri’den Aksaray’a kadar uzanan bölgede (Nevşehir ve Niğde dahil) 1924-1925 mübadele yıllarına değin. Türkçe konuşan ve Grek harfleriyle yazan, tarihte “Karamanlı”¹ adıyla bilinen topluluk ile yine aynı bölgede çeşitli köy ve kasabalarda yaşayan yöreye özgü bir Rumca, bazen de standart Rumcaya, İstanbul’daki edebî dile yakın bir Rumca kullanan yerli halk yaşamıştır.

R. M. Dawkins ve Eseri

Anadolu’da diyalektoloji çalışmaları hem Türkçe, hem Rumca, hem de Ermenice üzerine 1. Dünya Savaşı’ndan önce bir hayli yoğundur. Burada ele alacağımız çalışma Anadolu Rumcası üzerine yaptığı çalışmalarla,

¹ T. Tekin “Çeşitli Alfabelerle Türkçe Yazılar, Grek Alfabesi ile Türkçe”, *Tarih ve Toplum*, İstanbul, Sayı: 1/3 (1984): 20-23

Anadolu Rumcasının Türkçenin ağızlarıyla ilişkisini, temaslarını inceleyen R. M. Dawkins'in *Modern Greek in Asia Minor* adlı çalışmasıdır (Cambridge 1916). Çalışma Rumcanın Silli, Kapadokya ve Phrasa ağızlarından derlenmiş metinleri, bunların çevirilerini, gramerini ve sözlüğünü içerir. Derlenen metinlerdeki folklorik unsurlar ise W. R. Halliday tarafından değerlendirilmiştir.

Dawkins'in malzemesi bugün dahi yörede adları iyi bilinen, eski şekilleri hatırlanan köy ve kasabalardan derlenmiştir. Bugün yöredeki yerleşim birimlerinin eski, Rumca adları orta yaş ve üzeri kuşakça çok iyi bilinir. Bu adlandırmalar yöreye özgü olup standart İstanbul Rumcasından da farklıdır, işte bunlardan bazıları:

Maccan (Ματζάν), daha sonra Avcılar, bugünkü Göreme;
Melēbi (Μαλακοπή), bugünkü Derinkuyu;
Enē (Ανακοπή), bugünkü Kaymaklı;
Dobada (Τοπατά), bugünkü Acıgöl;
Arabusun (Αραβισσός), bugünkü Gülşehir;
Sinason/Sineson (Σινασός), bugünkü Mustafapaşa;
Mumusun (Μουμουσούν), bugünkü Bahçeli (Ürgüp'e bağlıdır);
Aravan (Αραβανί), bugünkü Ayvalık (Ürgüp'e bağlıdır);
Babayan (Παπαγιάννη), bugünkü İbrahimpaşa;
Gelveri (Καρβάλη, Γκέλβερι), bugünkü Güzelyurt (Aksaray'a bağlıdır);
Mamasun (Μαμασούν), bugünkü Gökçe (Aksaray'a bağlıdır).²

Kimi yer adları ise Türkçe sözcükleri çağrıştırması dolayısıyla olsa gerek değiştirilmeden kalmıştır:

Belısırma (Περίστρεμμα), bugünkü Belısırma (Aksaray'a bağlıdır);
Sörmez (Σουβερμέζ, Φλογητά / Φλοϊτά), bugünkü Suvermez.
 Yine bir ilçenin adı da Rumca şekliyle kalmıştır: *Avanos* (Αβανός).

² Türkiye'deki yer adlarını eski ve yeni şekilleriyle toplu halde ele alan çalışma için bak. S. Nişanyan, *Adını Unutan Ülke: Türkiye'de Adı Değiştirilen Yerler Sözlüğü*, İstanbul 2010.

Türkçenin etimoloji sözlüğünü yayımlamaya başlayan A. Tietze bugünkü Türkçedeki *deynek* sözcüğünü yöre Rumcası *δεκανίκι* sözüne bağlayarak Dawkins'in çalışmasını kaynak göstermiştir:

EO. **değenek**/BSTT. **değnek/deynek** 'ince sopa, asâ, baston' DS 1400, TS 1037, Meninski 1680 II, 2113 < Yun. *δεκανίκι* (dekaníki) 'old man's staff for walking' < *δεκανός* (dekanós) 'beadle' R.M. Dawkins 1916 s. 595, yâni bir memurun payesini gösteren nişan (krş. *arda* I; hattâ **değenek/değnek** dahi O.'da ve günümüze kadar bu sembolik karakteri muhafaza etmiştir, krş. **değnekçi**) G. Doerfer 1975 IV, no. N 92 kelimenin ET. *teg-* 'değmek, hücum etmek'den geldiğini mümkün görüyor. Krş. Az. *däyänäk* a.m.

Yeri gelmişken A. Tietze'nin sözlüğünde Dawkins'e dayanarak yine bu yöreden Rumca sözcüklere yer verdiğini hatırlatalım:

AD. **eneke/enek** IV 'iri ve güzel aşık, öküz aşığı; kaydırak, bilye gibi oyunlarda ortaya dikilen kuka veya para; sermaye; pay, hisse' DS 1748, 1749 < Yun. *ανακα* (anáka) R.M. Dawkins 1916 s. 648 < ?? * **Sorma ulus, Çinko'nun konur öküzü öldü. Kesmiye bile elleri varmamış, mundar etmişler. Musmul olsa gomşulara dağıtırdı da eline biraz enek geçirdi.** (M. Makal 1965 s. 80).³

Derleme Sözlüğü'nde yer alan *enek* I, IV, V ve VI aynı sözcükler olmalı (krş. DerS 1748 a (*enek* I), 1749 a (IV, V, VI). Esasen sözcük yörede çocuk oyunlarında, kayısı çekirdeği ya da benzer şeylerle oynanan oyunlarda kullanılan "sermaye"ye, yani oyuna başlanırken kullanılan kayısı çekirdeğine, bilye ile oynanan oyunlarda eldeki bilyeye verilen addır.⁴

Dawkins ve Sözlüğünde Yer Alan Türkçe Unsurlar

Dawkins'in sözlüğünde Türkçeden giren kelimeler için ayrı bir liste bulunmasına rağmen derlenen metinlere ait verilen sözlükte de çok sayıda Türkçe sözcükle karşılaşırız. Aşağıda sadece *a* maddesinde yer alan bir kaç örneği vermekle yetiniyorum:

αβῆς, Ḡh. ṽ. Turk. āv

³ **değenek**: s. 576 b- 577 a; **eneke**: s. 723 b, Andreas Tietze, *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati* I (A-E): İstanbul-Wien 2002.

⁴ DerS: *Derleme Sözlüğü*, I-XII, TDK, Ankara 1963-1982.

- ἀβλίχι, Ph. v. Turk. av
 ἀγαῖγιατδάν, Del. v. Turk. ghayet
 ἀγάč, ἀγάǰó, Ul. v. Turk. aǵhaǵ
 ἀγά(s, *passim.* v. Turk. aǵha
 ἀγαχβέσα, Ph. v. Turk. qahbe
 ἀǵǵó, Ul. v. Turk. aǵhǵ
 ἀǵήλα, Capp. v. Turk. aǵhəl
 ἀǵικσε, Ul. v. Turk. ayəq
 ἀǵλατ, Del. v. Turk. aǵhlamaq
 ἀζάτι, Afs. v. Turk. azad
 aǵhóρι, Ph. v. Turk. aǵhər
 aǵlá, Ph. v. Turk. yaǵla
 aǵlíχι, Afs. v. Turk. aǵləq
 aǵná(s, Phl. Sil. Ph. v. Turk. aǵna.

Dawkins'in derlemelerinde kimi zaman Türkçe ibareler, deyimler olduğu gibi, Türkçe şekilleriyle cümle şeklinde yer alır. Dawkins bu ifadelere sözlükte yer verir:

"Αέ qapónγiou. Σανά bíρ πái̇ getirdím.
 Turkish phrase in text on p. 486, l. 33
 from Ph. In Turkish it is

آچ قپویى . سکا بر پای گتوردیم

Aç kapıyı, sana bir pay getirdim.

áčól, Ar. Ul. Pot., áčíl, Pot. v. Turk.
 açılmaq

'áčól, qabaghóm, áčól,' déρsen, bíρ súrú̇
 ásker topłanəǵór önüñé. Turkish
 phrases in Pot. text on p. 458, l. 33.
 In Turkish it is

آچل قباغم آچل دیرایسهك بر سورو
 عسكر طویلانیور اوکنه

Açıl kabağım açıl dersen bir sürü asker toplanıyor önüne

᾽Αλαχὸν ἰζνίλε πατιδ᾽άχον αββίλε, Turk-
ish phrase in Ph. text, with the leave
of God, with the word of the King.
In Turkish it is

اللهك ازنيله پادشاهك قوليله

Allah'ın izniyle padişahın kavliyle!

Türkçeden Alınma Kelimeler Sözlüğü

Dawkins'in çalışmasında Anadolu ağızları ile sözvarlığı açısından karşılaştırmamız gereken bölüm ise en son bölüm, "Loan-Words from Turkish" bölümüdür. Bu bölümde 1000'e yakın sözcük hem Latin harfleriyle hem de Arap harfli Osmanlı imlasıyla ele alınır. Türkçe sözcüklerin kimi zaman o döneme ait Türkoloji çalışmalarından da yararlanılarak kökenleri açıklanır, açıklanmaya çalışılır. Örneğin Faraşa (Kayseri. Yahvalı/Camlıca) kövünden varılan derlemede şu cümlede geçen *Ἐἶπεν δὲ κί, "Ἀλάχ δ᾽ώϊε μες ἂν ἰσοῦζῃ υἱός."* (She said, "God has given us a savage son.") *ἰσοῦζῃ* sözü "savage" olarak çevrilir (s. 476 ve 477) ve sözlük kısmında da aşağıdaki gibi açıklanır:

<i>isüz, اسز. Vambéry (Alt-osmanische Sprachstudien, p. 175) gives this word and from the context translates it by unwegsam, wild, and the subst. isüzlük by Wildniss, suggesting as a derivation iz, footprint, and süz, without. isoußῃ occurs in the Ph. text on p. 476, l. 13, and, as it refers to a boy, may be rendered by savage</i>	<i>isüz, اسز. Vambéry (Alt-osmanische Sprachstudien, s. 175) bu sözcüğü bağlama göre yolsuz, boş, yabani olarak çevirir, isim çekli de isüzlük olup el değmemiş, boş, insansız, doğal anlamlarına gelir; ona göre iz "iz, ayak izi" ve süz "+sız/+süz" ile kurulmuştur; isoußῃ Faraşa'dan derlenen metinde, s. 476 geçer ve yabanî, vahşî bir oğlanı gösterir.</i>
---	---

Dawkins, kendisi bir Türkolog olmamasına rağmen Türkçe sözcükleri dönemine ait Türkoloji kaynaklarından dikkatle araştırmış ve çalışmasına bu kaynaklardaki bilgileri aktarmıştır. Dawkins bu kaynaklarını 4. sayfada açıklar (F. Giese, I. Kúnos, A. Vambéry ve Şeyh Süleyman Efendi'nin 1902'de Macaristanda hazırlanan çevirisi). Öte yandan Vambéry'nin bu açıklamasının çoktan eskidiğini hemen yeri gelmişken belirtmek gerekir.⁵

⁵ Burada yer verilen *isüz*, Anadolu ağızlarındaki *issiz*, *ip-issiz* (standart dildeki *ıssız*, *ıpıssız*) sözünden başka bir şey değildir. Söz konusu sözcük Vambéry'nin yer verdiği gibi *iz* ile ilgili olmayıp, bilindiği üzere Eski Türkçe *idi* ("iye, sahip" ED 41 a-b) ve *idisiz* ("sahipsiz" > "boş, تنها, ıssız" ED 72 b) sözcüklerine uzanmaktadır. Osmanlıcadaki çok sayıda *isiz*, *isüz*, *issüz* örneği için bak. TarS III, s. 2101-2103. *idisiz* >> **iysiz* > **iisiz* > *issiz* aşamalarından geçmesi muhtemel sözcük ünlü değeri

Arap harfli Osmanlıca/Türkçe sözcükler Latin harfleriyle yazılırken kimi zaman Anadolu ağızlarındaki aslı şekillerine göre, eski şekillerine göre yazılırken kimi zaman da hatalı yazılırlar:

örkmek, اوركمك, *to be afraid*.—Capp.
 ὀρκελενδῶ, *aor.* ὀρκελένσα or ὀρκε-
 λάνσα, Ul.—*Aor.* 3 *sg.* οὐρκτηέσε, Ph.
 § 324

Burada olması gereken biçim *ü* ile *ürkmek*'tir. Diğer bir örnek de aşağıdaki *düşek* sözüdür. İç Anadolu bölgesinde olması gereken biçim *ö* ile *döşek*'tir:

düşek, دوشك, *mattress*.—döşéyi, Ul.

Osanmak, *ogramak*, *oyanmak*, *böyük* gibi sözcükler ise standart yazı dilinden ayrılarak eski şekline uygun olarak kaydedilirler:

osanmaq, اوصانمق, *to be annoyed*.—
 Capp. *aor.* οὐσάνσα, Phl. § 217.—*Aor.*
 ὀσάνρσα, Ph.

oghramaq, اوغرامق, *to come to*.—*Pres.*
 3 *sg.* γπαρῆ, Silli

oyanmaq, اويانمق, *to awake* (intrans.).
 —*Aor.* 3 *sg.* ὀγλάνσε (§ 217), Ul. From
 the causal oyandərmaq comes *aor.*
 οὐγλάνδερσα, Ul.

böyük, بيوك, *big*.—büyüük, Ph.—*Aor.*
 3 *sg.* büyüüdúρσεν, *he made big*, Del.,
 formed from büyükdürmek, the causal
 of büyümek, *to become big*

Dawkins'in sözlüğünde standart dilden ayrılan, ağızlara özgü olan kullanımlara da rastlarız. Bunlardan birisi *çömlək* sözünün yöreye özgü kullanımı olan *çölmek*'tir (krş. DerS 1283 b):

açısından Anadolu ağızlarında eski haliyle korunmaktadır. Standart dildeki art ünlülü
 ıssız örneği daha yeni olmalıdır. ED = Sir Gerard Clauson, *An Etymological
 Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*, Oxford 1972.

ölmek, چولمك, earthen pot.—çoulmê,
Ph.

İslam mitolojisine ait unsurlar sözlükte açıklamalı olarak yer alır:

Khəzər, خضر, Khizir, the prophet Elias,
who is believed by Turks to appear and
come to the aid of mortals.—εἰς χιζῆρης,
a holy man, Silli (text on p. 288,
l. 16)

Mitolojik unsurlardan bahsetmişken, Anadolu'daki halk *kara koncolos*'u da bu bölümde zikrettiğini belirtmek gerekir:⁶

qonjolos, قونجلوس, used in qara-
qonjolos, ghost, boggy.—qónjolos, Fer.

Söz konusu *koncolos* ya da *kara koncolos* sözcüğünü aradığımızda Rumca-Türkçe sözlüklerde şu kısa bilgiyi buluruz:

Καλλικάνταρος (δ) κ. خیال χα-
γιάλ, ά. γιάλ-γιάλ-γιάλ-γιάλ, άπ. جادی
δζαδή, π. قره قونجلوس, καρακόντζολος, τ.
||μπρ. چركين آدم, π. كریه.
المنظر κερίχ ουλ-μανζάρ, ά.

kallikantsaros hayal, gulyabani, cadı, karakoncolos; çirkin adam, kerihu'l-manzar.⁷

Rumcadan Türkçeye Geçen Unsurlar

Özelde Kapadokya bölgesinde genelde ise bütün Anadolu'da Rumcadan Türkçeye geçen unsurlar Andreas Tietze'nin iki ayrı yazısında toplanmıştı. A. Tietze'nin çalışması *Söz Derleme Dergisi*'nin 1939-1942 arasında

⁶ *Karakoncolos* arandığında (bildiğim kadarıyla) kaynaklarda tam ve doyurucu bir bilgiye rastlanmaz. Sözcüğün kökenini tam olarak açıklayan bir kaynakla karşılaşmadım. Bu inanç sistemi ile ilgili olarak şuraya bakılabilir: Öcal Oğuz, <http://www.yozgatgazetesi.com/yazarlar.asp?yazar=9&yazi=438>.

⁷ *Kamus-i Rümî, Rumcadan Türkçeye Lugat / Leksikon elleno-Turkikon*, I-II, E Konstantinopolei / Der Saadet 1897-1898, s. 937 a-b.

çıkan 3 cildine ve bunların eklerine dayanıyordu. Malzeme olarak bu sözlüğü neredeyse ikiye katlayan ve 1965-1975 arasında yayımlanan *Derleme Sözlüğü*'ndeki Rumca unsurlarsa Christos Tzitzilis tarafından kitap olarak yayımlanmıştı. Tietze'nin makalelerine çeşitli katkılarsa Hasan Eren tarafından 1960 ve 2003 yıllarında yayımlanmıştı.

Andreas Tietze, "Griechische Lehnwörter im anatolischen Türkisch", *Oriens* 8, 1955, s. 204-257 ve "Einige weitere griechische Lehnwörter im anatolischen Türkisch", *Németh Armağanı*, Ankara 1962, s. 373-388. Tietze'nin bu tür yazılarını derleğim kitabı için bak. *Wörterbuch der griechischen, slavischen, arabischen und persischen Lehnwörter im Anatolischen Türkisch / Anadolu Türkçesindeki Yunanca, İslavca, Arapça ve Farsça Ödünçlemeler Sözlüğü*. Andreas Tietze, İstanbul 1999.

Hasan Eren, "Anadolu Ağızlarında Rumca, İslavca ve Arapça Kelimeler", *TDAY-Belleten*, 1960, s. 295-371; "Anadolu Türkçesinde Yabancı Ögeler", *TDAY-Belleten*, 2003, C: II, s. 157-170.

Christos Tzitzilis, *Griechische Lehnwörter im Türkischen (mit besonderer Berücksichtigung der anatolischen Dialekte)*, Wien 1987.

Bugün modern tarım âletlerinin kullanımı, turizm ve hızlı şehirleşme ile birlikte Kapadokya bölgesinde geleneksel ziraat, tarım, bahçecilik hızlı bir şekilde değişmiş ve neredeyse unutulmuştur. Buna ek olarak geleneksel üretim yolları, tarım ürünlerinden elde edilen ürünlerin işlenmesi teknolojinin kullanımıyla bir hayli değişmiştir. Dolayısıyla daha önce bölgede yaşayan ve Rumca konuşan halktan ödünçlenen sözcükler de bugün neredeyse belli bir yaş ve üzerinde bilinir durumdadır.

Örneğin *kirizme* (tarlanın toprağının her dört yılda bir derinlemesine kazılıp aktarılacak zararlı ot köklerinden ayıklanması işlemi; imece, ya da "değişik" usulüyle topluca yapılmış; DerS'de bu varyant yer almaz, yalnızca *girizme* ve *hırızma* yer alır 2084 b, 2370 b, krş. Tzitzilis § 88 γύρισμα τὸ, s. 38).

Kapadokya bölgesinde bağbozumu sonrası kayadan oyulmuş kilerlerde üzümün çiğnenerek ezilmesi sonucu elde edilen şıranın toplandığı, tandır şeklindeki çukura verilen *bolu* adı da, böylesi bir yer de artık bugün yoktur (*bolu* için bak. Evangelia Balta "The Underground Rock-Cut Winepresses of Cappadocia", *Journal of Turkish Studies / In Memoriam Şinasi Tekin*, III, 2008, c. 32/III, s.69 ile yazı sonunda yer alan ek metinler, bu metinlerde *bolu*'nun *bölüm* varyantını görürüz; ayrıca bak. Tzitzilis § 553, s. 131).

Son değinmek istediğim sözcükse yeraltı şehirlerinde değirmen taşı şeklinde yuvarlak, bazen değirmen taşından da büyük olan, yeraltına giden yolu kapatan, dışardan gelenin açamayacağı, içeriden itekleme ya da manivela ile tüneli kapatmaya yarayan taşlara verilen addır. Bu sözcük bugün Uçhisar'da bir peribacasına ad olarak verilmiştir: *tığrazın gale* veya *tīrazın gale*. Yüksek peribacalarına yörede *gale* “kale” adı verilir. 6-7 kat kadar aşağıya inen bu peribacası içerisinde bu tür bir kapı barındırmasından dolayı bu adla anılmaktadır. Söz konusu peribacası Uçhisar'da çok iyi bilinse de *tığraz*'ın bugün tam olarak ne anlama geldiği genç kuşaklarca artık bilinmemektedir. Sözcük Rumca *τροχος* sözcüğüyle ilgilidir. Rumcada “tekerlek, çark” anlamına gelen sözcük *Derleme Sözlüğü*'nde kaydedilmez. DerS'de yer almayan bu sözcük daha 1916'da Dawkins'in derlemelerinde karşımıza çıkar:

Τροχός (ὁ) تکرک τεκερλέκ, تکر τε-
κέρ, ت. دوارا دعبارة, أ. پل. دوارا دعب-
بارا ت. چرخ تزارخ, π. «—ὁδοντωτός,
چرخ دیسلی تزارخ. «ὁ—τῆς τύχης
تزارخی φελέκ, π. «—καδέρ, «ὁ δὲ
ἀκόνισμα, چرخ پیلهگی تزارخی,
چرخ تزارخ, π. «—دوارا التشیخ. «ὁ
—τεσχή, «. «—شکجه چرخ. «—
تزارخی, «. «—دوارا التکال, «.

Kamus-i Rūmī, s. 1856 a

[*τροχος*, *wheel*.]—In Capp. the dim. *τρόχι* is used, often meaning the stone wheel-shaped doors used in the catacombs below the houses (v. p. 15). Forms are: *τρόχ*, *τρόιχ*, *τρόι*, pl. *τρόχια*, Ax., *τρόι*, pl. *τρόγχα*, Mis. (§ 62) and pl. *τρόσα*, Phl.

Dawkins, 652 b

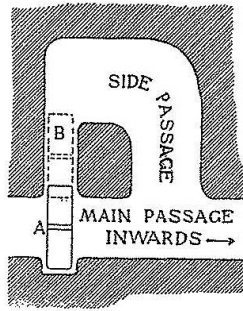
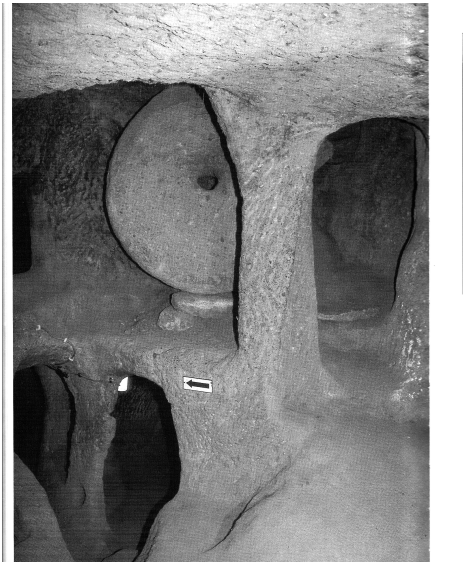

Fig. 2. Diagrammatic Plan of Stone Door in an underground gallery in Cappadocia.

a

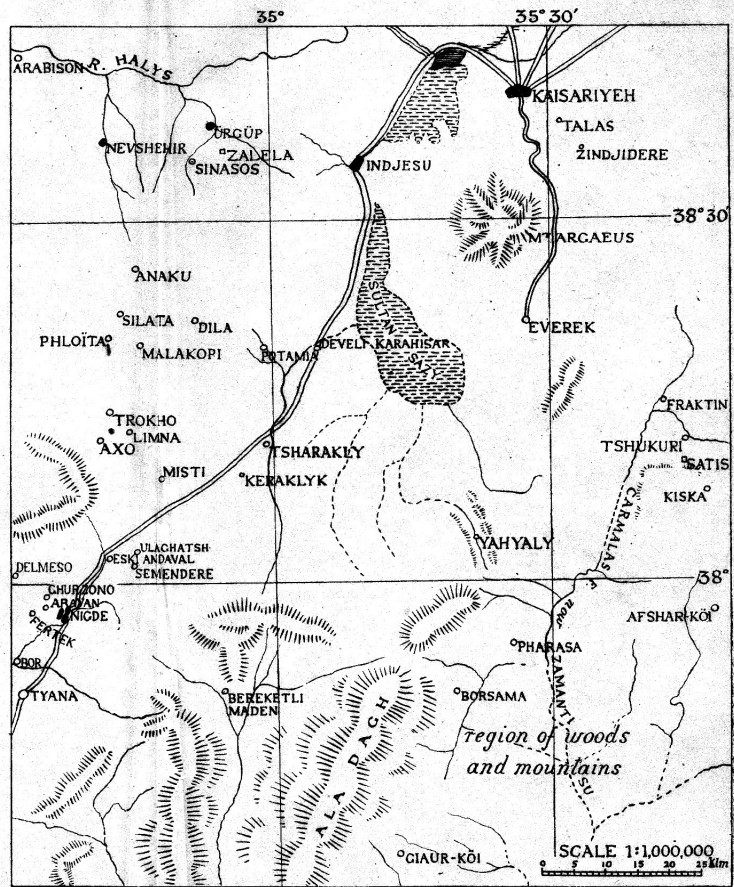

b (Foto: İrfan Ölmez)

Dawkins'in çizimiyle değirmen taşı şeklindeki yuvarlak kaya kapıların işleyiş sistemi (ön sayfa solda, a); bugün Derinkuyu yeraltı şehrinde de gördüğümüz bu kapılardan birisinin fotoğrafı (ön sayfa sağda, b); Uçhisar'da, yukarıdan aşağıya inişte bir kaç tane kaya kapı bulunduran "Tığrazın Kale"nin görünümü (altta sağda, c).

c

Map shewing the Greek-speaking villages of Cappadocia and of the Phárasa group.

Dawkins'in derleme yaptığı yerleri gösterir haritası.

CONTENTS

FORWORD

Evangelia Balta: Setting sail, again 7-11

TURKISH-SPEAKING CHRISTIANS IN OTTOMAN EMPIRE

I. Syro-Turkish Literature

Benjamin Trigona-Harany : Syro-Ottoman:
a description of Ottoman Turkish in Syriac letters..... 15-41

II. Cyrillic-Turkish Literature

Matthias Kappler : Printed Balkan Turkish Texts in
Cyrillic Alphabet in the Middle of the Nineteenth
Century (1841-1875):
A Typological and Graphematic Approach..... 43-69

III. Hebrew-Turkish Literature

Laurent Mignon : Avram, İsak and the Others. Notes on
the Genesis of Judeo-Turkish Literature 71-83
Tülay Çulha : İbrani Harfli *Anonim Tevârîh-i Âl-i*
Osman Üzerine 85-99

IV. Armeno-Turkish Literature

Börte Sagaster : The role of Turcophone Armenians as
literary innovators and mediators of culture in the
early days of Modern Turkish literature 101-110
Laurent Mignon : Lost in Transliteration.
A few remarks on the Armeno-Turkish novel and
Turkish Literary Historiography..... 111-123
M. Sabri Koz : 19. Yüzyıl Ermeni Aşuğlarından
Mizahî Destanlar 125-145
Garò Aprahamyan : A Note on the Bibliographic
Catalogues of Armeno-Turkish Literature 147-152

V. Karamanlidika Literature

Onur Usta - Oktay Özel: Sedentarization of the
Turcomans in 16th Century Cappadocia: Kayseri,
1480-1584..... 153-184

<i>Evangelia Balta</i> : Tracing the presence of the Rum Orthodox Population in Cappadocia. The evidence of <i>Tapu Tahrirs</i> of the 15th and 16th centuries	184-214
<i>Mehmet Ölmez</i> : R.M. Dawkins ve Anadolu'da Rumca-Türkçe İlişkileri	215-224
<i>Richard Clogg</i> : Publishing for ' <i>the poor, ignorant, and oppressed Christians of Lesser Asia</i> '. Early 'Greco-Turkish' translations of the British and Foreign Bible Society	225-244
<i>Şehnaz Şişmanoğlu Şimşek</i> : The <i>Yeniçeriler</i> of Ioannis Gavriilidis. A Palimpsest in Karamanlidika	245-275
<i>Stavros Th. Anestidès</i> : Saint Augustin visite la Cappadoce des Pères orthodoxes	277-290
<i>Jan Schmidt</i> : Robert Anhegger and his Bequest in the Leiden University Library	291-318

GREEK-SPEAKING MUSLIMS AND CATHOLICS IN OTTOMAN EMPIRE

I. Aljamiado Literature

<i>Yorgo Dedes</i> : Blame it on the Turko-Romnion (Turkish Rums): A Muslim Cretan song on the abolition of the Janissaries	321-376
--	---------

II. Frangochiotika Literature

<i>Fr. Markos Foskolos</i> : Frangochiotika. A linguistic idiom with an 'ethnic' religious character	377-396
---	---------

ROUND TABLE YUVARLAK MASA

<i>Sabri Koz, Cihan Okuyucu, Thanasis Nikolaidis, Yusuf Örnek, Püzant Akbaş, Emin Nedret İşli</i> : Collections of Karamanlidika and Armeno-Turkish Prints and Manuscripts. Collectors and Antique Book Sellers / <i>Karamanlıca ile Ermeni Harfli Türkçe Matbu ve Yazma Eser Koleksiyonları. Koleksiyoncular ve Sahıflar</i>	399-418
---	---------